

Fra det øyeblikk jeg satte foten på amerikansk jord i midten av april hadde jeg følelsen av å være kommet til oppriktige venner, som på alle måter la for dagen sin beundring for Norge, og som i ord og gjerning viste at Amerika bare har ett mål for øye: Seir for rettens og frihetens sak.

Jeg visste fra før at der var sterk interesse for Norge og for de andre små lands skjebne, men den har utvilsomt vokset i styrke i og med at Amerika selv kom med i krigen. Det er først og framst en overveldende produksjonsvilje og produksjonsevne, som faller en i øynene. Alle forstår alvorret og farene, men ingen tviler på at Amerika kan og vil vinne over alle vansker. Folket kjenner sine umåtelige resurser, og innsatsen blir preget av en stadig stigende intensitet og et stadig større omfang.

Kringkastningen har allerede brakt en del opplysninger om min reise, men jeg vil gjerne forsøke å gjengi noen av mine inntrykk.

Når Regjeringen traff beslutningen om at jeg skulle motta innbydelsen til å reise over, var det fordi vi mente at det kunne ha betydning for vårt folks sak, at jeg tok oppgaven på meg.

Det var første gang en norsk Statsminister i funksjon kom der over, og jeg har det sikre håp at det gagnet vår sak, at jeg fikk høve til å redegjøre for vårt folks kamp og for Regjer-

ingens arbeid.

Jeg föler det som en kjær plikt å bringe alle landsmenn en varm hilsen fra alle våre slektninger der over, som er blitt Norges sak tro, og en hilsen fra de store demokratiske samfunns borgere i det hele, - med hyldest og takk til alle dem som holder ut i kampen for sivilisasjonens sak.

Jeg hadde den lykke å möte De Forente Staters President, og Utenrikskomiteen i Representantenes Hus holdt et möte som var viet Norges interesser. Jeg redegjorde for den kamp vi förer hjemme og ute, og etterpå ble det stilt en lang rekke spørsmål. De vitnet alle om en sterk interesse for vårt land, og om et forbausende kjennskap til våre politiske, kulturelle og sosiale forhold. Min redegjörelse ble besluttet innlemmet i den offisielle publikasjon, som svarer til Stortingstidende.

För jeg kom til Washington hadde jeg tilbrakt en ukens tid i New York, hvor jeg hadde konferanser med Nortraship, Generalkonsulatet og den norske Innkjöpskommisjon. Jeg besøkte også norske skip, og talte med norske offiserer og mannskaper.

Den 16 mai om kvelden talte jeg i Minneapolis for 6,000 mennesker, og på selve nasjonaldagen talte jeg fire ganger i Duluth. Jeg besøkte også Luther College og hilste på biskop Aagaard.

I Duluth var jeg innbudt til et stort fagforeningsmøte, som tidligere har vært nevnt i Kringkastingen. Her stod ledere fra alle fagforbund fram, og bad meg hilse den norske Regjering og si, at alle fagorganiserte ville gå inn for en öket produksjon, slik at Norge snart skulle bli fritt igjen. Talene ble holdt dels på engelsk, dels på norsk og fransk. Jeg nyttet til slutt hövet til å snakke om den intense kamp som Amerika nå har tatt på seg. Og jeg understreket at den störste moralske støtte for hjemmefronten er at Amerika nå er Norges allierte, og at det går inn for en fullstendig seier.

Under mitt oppholdt her i Midtvesten traff jeg svært mange landsmenn, og der var så mange å trykke i hånden, at det var ikke fritt for at jeg merket det lenge etterpå. Ved en anledning var det til stede et par tusen nordmenn av förste og annen generasjon, og det var morsomt for meg som trönder at hele mottagelseskomiteen bestod av bare tröndere.

Jeg reiste videre vestover til Lake Detroit i Minnesota, hvor jeg traff mange slektninger og landsmenn. Jeg besøkte Red River-dalen, og jeg var i de norske bygder i Nord-Dakota. Jeg fikk et levende inntrykk av at nettopp der hvor isolasjonismen tidligere hersket, var man nå fast bestemt på at Amerika skulle slåss til seiren er vår.

Det ble dessverre ikke tid til å ta med Syd-Dakota, og jeg måtte i det hele tatt avslå ikke så ^{gjærne} få innbydelser. Jeg hadde avtalt å komme til Kalispell i Montana, som var den første plass hvor jeg arbeidet der over, da jeg for 40 år siden kom til Amerika. Jeg besøkte Spokane i staten Washington, hvor jeg som ung mann arbeidet i fem år. For meg personlig var naturligvis disse besøk av særlig interesse.

Jeg deltok i mange møter i Seattle, hvor vi har en avdeling av Nortraship, og hvor vi har opprettet et hvilehjem for norske sjømenn. Både der og i Tacoma, San Fransisco, Los Angeles og San Pedro holdt jeg mange foredrag og møtte mange framtrædende menn. Jeg fikk det inntrykk at interessen for Norges sak er kanskje varmere og sterkere på Vestkysten enn noen andre steder.

Kampånden blandt de norske sjøfolkene er den aller beste. Det var en opplevelse for meg å treffe så mange av dem. De tenker meget på alle sine nærmeste hjemme, naturligvis, og vet at neste vinter vil bli svært hard for alle i Norge, så det er deres håp at det skal kunne bli gjort noe for å hindre at det blir sult, og mangel på sko og klær når kulden setter inn. Ingen er mere interessert enn sjømennene i at krigen blir ført til en heldig avslutning så snart som på noen måte mulig. De har satt alt inn, og fortsetter med å gjøre det, - dag og natt. De vender ikke hjem

för friheten er vel ombord.

Det var en glede for meg å se hvor meget det er blitt gjort for våre sjömenn i alle havner. I San Pedro hadde de i år fått en vakker sjömannskirke, - en gave fra konsul Lars Christensen.

Etter min lange reise gjennom Statene var jeg en tid i Canada. I Halifax besøkte jeg våre militære skoler og leire, et rekonvalesenthjem, et hvilehjem for skipsførere og to hospitaler. De militære anleggene var ypperlig organisert, og alle var fornøyd. I Montreal innviet jeg et nytt sjömannshjem, og både der og i Halifax traff jeg mange sjöfolk.

I Nova Scotia traff jeg Premierministeren, og i Ottawa hadde jeg stort utbytte av å møte Canadas Førsteminister, Mackenzie King, og hele den canadiske Regjering. De var alle levende interessert i norske forhold, og hadde meget anerkjennende å si om Norge som foregangsland på mange områder, og om vår kamp mot overmakten.

Om den norske treningsleiren i Toronto kan jeg bare si, at jeg var i høy grad imponert. Norske gutter har funnet veien dit fra alle kanter for å få trening til den kamp som de alle lengter etter å kjempe: Befrielsen av Norge.

Og det store, samlede inntrykk jeg sitter igjen med er dette:

Alle forstår at den eneste veien til menneskeverdige forhold i verden går over Aksens nederlag. Kampen kan bli lang, og den vil sikkert bli hård og kreve store ofre. Men den må og skal vinnes. De Forente Stater og Canada kommer aldri til å gi seg før vi har vunnet en fullstendig seier over frihetens og sivilisasjonens fiender.
